

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра публічного управління і проектного менеджменту**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

10 вересня 2020 року, протокол № 7

Голова Вченої ради ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

О. В. Алейнікова

**ПОЛІТОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

(дисципліна вільного вибору здобувачів вищої освіти)

Рівень вищої освіти:

- другий (магістерський)
- третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: без обмежень

Спеціальність: без обмежень

Освітньо-наукова програма: без обмежень

Київ

Робоча програма навчальної дисципліни **«Політологічні аспекти трансформації публічного управління»** дисципліна вільного вибору здобувачів вищої освіти складена відповідно до навчальних планів освітньо-наукових / освітньо-професійних програм Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Автор-укладач робочої програми

Т.О. Букорос, кандидат політичних наук, доцент, професор кафедри публічного управління і проектного менеджменту

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
публічного управління і проектного менеджменту
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 01 від 09 вересня 2020 р.)

Затверджено Вченою радою
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 7 від 10 вересня 2020 р.)

© Букорос Т.О., 2020 р.
© ДЗВО «УМО», 2020 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів відповідно до ECTS –3	Галузь знань: без обмежень Спеціальність: без обмежень Освітньо-наукова програма: без обмежень	заочна форма навчання
		Навчальна дисципліна вільного вибору здобувачів вищої освіти
		Рік підготовки
		2
Загальна кількість годин – 90	Рівень вищої освіти: • другий (магістерський) • третій (освітньо-науковий)	Семестр
		4
		Лекції
		10
		Семінари, практичні
		20
		Самостійна робота
		60
Форма контролю залік		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Метою вивчення дисципліни є введення здобувачів вищої освіти у коло питань, які стосуються знань про політичні аспекти діяльності системи державного управління з вироблення, ухвалення та впровадження державної політики.

Основними завданнями навчальної дисципліни є: сформувати здібності до аналізу на основі прогностичної функції політології тенденцій та перспектив розвитку державних цілей, державних інститутів, зокрема розвивати вміння пошуку збору, систематизації, обробки, використання економічної, політичної та соціологічної інформації, яка має безпосереднє відношення до державного управління, аналізувати дилеми, що постають перед політико-адміністративною системою та суспільством в ході демократичних трансформацій. Навчальна дисципліна пропонує вектор розгляду процесів державного управління крізь призму політичної аналітики. Адже поєднання знань політичної науки та науки про державну (публічну) політику суттєво збагачує обидві галузі суспільствознавства.

Для поглиблення нормативного змісту підготовки здобувачі вищої освіти під час опанування дисципліни будуть:

знати:

- сутність і зміст політико-правових засад державного управління у процесі суспільно-політичних перетворень в сучасній Україні;
- сутність, взаємозв'язок та взаємозумовленість політики, державного управління і влади,
- особливості політичного процесу в Україні, розуміти його основні тенденції,

- демонструвати розуміння поточних проблем і перспектив розвитку держави, а також призначення політичних наук, їх ролі у визначенні державної політики.
- розуміти принципи функціонування політичної системи, політичну роль партійної системи, структур громадянського суспільства, які здійснюють вплив на формування та діяльність системи державного управління, фактори, що стимулюють залучення широких верств населення до участі у процесах суспільно-політичних перетворень.

вміти:

- орієнтуватися у проблемах поділу влад, формах державного устрою і формах державного улаштування;
- встановлювати взаємозв'язок між характеристиками політичної системи і процесами та процедурами вироблення політико-адміністративних рішень, зокрема, з точки зору співвідношення державної й політичної влади, способу розподілу політичної влади в політичній системі;
- визначати механізми ефективної реалізації політико-організаційних принципів у сфері державної політики;
- визначати проблеми політичного, соціального, психологічного й процедурного характеру, що виникають при реформуванні політико-адміністративної системи, зокрема, з застосуванням методології аналізу публічної політики;
- розпізнавати різні види владних відносин, специфіку політичної влади та політичної діяльності, їхню сутність, структуру, характерні ознаки та функції на сучасному етапі;
- давати раціонально-критичну оцінку діям різних політичних суб'єктів з позицій загальнонаціональних інтересів;
- розуміти роль участі громадян у політичних процесах, зокрема, у процесах вироблення управлінських рішень, в умовах різних моделей розподілу політичної влади;
- прогнозувати майбутні шляхи розвитку політико-адміністративної системи, пов'язані з подальшою демократизацією суспільства;
- синтезувати набуті знання у відповідне світосприйняття, з метою творчого застосування і виробленні власної державної позиції в суспільно політичному розвитку держави;
- здійснювати аналіз суспільних процесів і на їх основі визначати основні напрями діяльності політичних інститутів у процесі суспільно-політичних реформ.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти набувають таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної і академічної етики та загального культурного кругозору.

Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

Здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та на рівні організації.

Здатність до розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо вирішення складних управлінських і соціальних проблем та вдосконалення публічного управління та адміністрування в умовах змін.

Соціальні навички (soft skills)

- здатність логічно і критично мислити,
- здатність самостійно приймати рішення,
- креативність.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Сучасні підходи до процесу управління суспільним життям.

Тема 1. Управління як основна функція влади.

Поняття «влада державна і влада політична». Моделі розподілу політичної влади в політичній системі.

Поняття, види, зміст управлінської діяльності. Поняття і зміст державного управління. Форми і функції державного управління. Методи державного управління.

Тема 2. Публічна політика в системі управлінських рішень.

Влада державна і влада політична. Дослідження напрямів державної політики. Причини і наслідки діяльності органів державного управління.

Політичні аспекти процесів вироблення і здійснення публічної політики.

Ухвалення рішень про вироблення рішення щодо проблеми. Формулювання й вибір альтернатив публічної політики. Політична боротьба навколо вироблення варіантів політики і вибору найкращого способу дій.

Змістовий модуль 2. Системи «адміністративно-соціального управління».

Тема 3. Історія розвитку теорії «адміністративно-соціального управління».

Законодавче оформлення сучасного інституту професійної державної служби в провідних країнах Заходу. Роль і значення «політичної діяльності державного апарату», її зміст і риси, вплив на державне управління. Порівняльний аналіз сучасних методів вивчення «політичної діяльності» і «соціального управління».

Тема 4. Сучасні провідні наукові школи і напрями «адміністративно-соціального управління».

Моделі службової кар'єри соціального службовця: можливості і перспективи розвитку. Етичний кодекс державної служби. Контроль над державною адміністрацією. Вплив політичних партій на розвиток системи адміністративно-соціального управління.

Тема 5. Система органів державного управління України.

Організаційна структура і штати органів управління. Поняття і система принципів державного управління. Правові та неправові форми державного управління. Поняття і види засобів забезпечення законності у сфері державного управління. Органи виконавчої влади, як різновид державних органів. Система та класифікація органів виконавчої влади. Повноваження і форми діяльності місцевих державних адміністрацій. Політичні аспекти діяльності місцевих державних адміністрацій. Децентралізація: види, форми, тенденції.

Змістовий модуль 3. Політична діяльність держави та політологічні аспекти управлінських процесів.

Тема 6. Політичні проблеми соціального управління як об'єкт дослідження суспільних наук.

Роль і значення «політичної діяльності державного апарату», її зміст і риси, вплив на державне управління. Об'єкт, предмет і методологія «політичної діяльності», «соціального адміністрування» і «соціального управління». Зростання ролі спеціалізації в галузі соціального управління як відображення складності практичних завдань, що стоять перед сучасною «державною адміністрацією».

Тема 7. Політологічні аспекти управлінських процесів.

Політичні чинники управлінської діяльності. Психологічні особливості індивідуальної і групової політичної поведінки. Політико-управлінське спілкування: зміст, форми, засоби. Реформи як публічна політика.

Тема 8. Політична діяльність держави.

Об'єкти зовнішньої і внутрішньої політики. Соціальне управління як предмет державно-політичної діяльності. Міжнародні відносини держави як об'єкт зовнішньополітичної діяльності.

Тема 9. Теоретичні основи політичного управління.

Політичне управління в межах відносин «суб'єкт–об'єкт управління». Унормованість знань у політичному рішенні. Усунення соціальних протиріч за допомогою політичного управління. Управління у просторі соціальних норм.

Політика як інституціональна управлінська діяльність. Політичне управління у зовні відчуженій від об'єкта професійній формі.

Генетичні чинники взаємозв'язку політики й управління. Еволюція сучасних поглядів на політичне управління.

Системний погляд на політичний механізм управління. Політичне управління і політико-адміністративний менеджмент.

Тема 10. Політична аналітика та консультування у сфері державного управління.

Знання у політичному процесі: експертність та учасницька демократія. Політичний аналіз: визначення політичної проблеми для державного управління. Методики політичного аналізу. Політичне прогнозування. Сучасний стан політичного прогнозування в Україні.

Тема 11. Політичний менеджмент і маркетинг.

Сутність та особливості менеджменту і маркетингу в політиці та соціальному управлінні. Політичні комунікативні системи. Політичні публік рилейшнз як інструмент комунікації в сучасному суспільстві. Політичне консультування.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					с.р
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Сучасні підходи до процесу управління суспільним життям.						
Тема 1. Управління як основна функція влади	7	2	-	-	-	5
Тема 2. Публічна політика в системі управлінських рішень	9	-	4	-	-	5
<i>Усього годин за змістовим модулем 1</i>	16	2	4	-	-	10
Змістовий модуль 2. Системи «адміністративно-соціального управління»						
Тема 3. Історія розвитку теорії «адміністративно-соціального управління»	5	-	-	-	-	5
Тема 4. Сучасні провідні наукові школи і напрями «адміністративно-соціального управління».	5	-	-	-	-	5

Тема 5. Система органів державного управління України.	9	2	2	-	-	5
<i>Усього годин за змістовим модулем 2</i>	19	2	2	-	-	15
Змістовий модуль 3. Політична діяльність держави та політологічні аспекти управлінських процесів						
Тема 6. Політичні проблеми соціального управління як об'єкт дослідження суспільних наук	7	2	-	-	-	5
Тема 7. Політологічні аспекти управлінських процесів.	11	2	4	-	-	5
Тема 8. Політична діяльність держави.	9	-	4	-	-	5
Тема 9. Теоретичні основи політичного управління.	7	-	2	-	-	5
Тема 10. Політична аналітика та консультування у сфері державного управління	16	2	4	-	-	10
Тема 11. Політичний менеджмент і маркетинг	5	-	-	-	-	5
<i>Усього годин за змістовим модулем 3</i>	55	6	14			35
РАЗОМ:	90	10	20			60

5. ТЕМИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Теми практичних занять	Зміст практичних занять	Форма контролю	Години
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1				
1.	Тема 2. Публічна політика в системі управлінських рішень	Влада державна і влада політична. Дослідження напрямів державної політики. Причини і наслідки діяльності органів державного управління. Політичні аспекти процесів вироблення і здійснення публічної політики. Ухвалення рішень про вироблення рішення щодо проблеми. Формулювання й вибір альтернатив публічної політики. Політична боротьба навколо вироблення варіантів політики і вибору найкращого способу дій.	Опитування, письмові завдання	4
2.	Тема 5. Система органів державного управління України.	Організаційна структура і штати органів управління. Поняття і система принципів державного управління. Правові та неправові форми державного управління. Поняття і види засобів забезпечення законності у сфері державного управління. Органи виконавчої влади, як різновид державних органів. Система та класифікація органів виконавчої влади. Повноваження і форми діяльності місцевих адміністрацій.	Опитування, письмові завдання	2

		Політичні аспекти діяльності місцевих адміністрацій.		
3.	Тема 7. Політологічні аспекти управлінських процесів.	Політичні чинники управлінської діяльності. Психологічні особливості індивідуальної і групової політичної поведінки. Політико-управлінське спілкування: зміст, форми, засоби. Реформи як публічна політика.	Опитування, письмові завдання	4
4.	Тема 8. Політична діяльність держави.	Об'єкти зовнішньої і внутрішньої політики. Соціальне управління як предмет державно-політичної діяльності. Міжнародні відносини держави як об'єкт зовнішньополітичної діяльності.	Опитування, письмові завдання	4
5.	Тема 9. Теоретичні основи політичного управління.	Політичне управління в межах відносин «суб'єкт–об'єкт управління». Унормованість знань у політичному рішенні. Усунення соціальних протиріч за допомогою політичного управління. Управління у просторі соціальних норм. Політика як інституціональна управлінська діяльність. Політичне управління у зовні відчуженій від об'єкта професійній формі. Генетичні чинники взаємозв'язку політики й управління. Еволюція сучасних поглядів на політичне управління. Системний погляд на політичний механізм управління. Політичне управління і політико-адміністративний менеджмент.	Опитування, письмові завдання	2
6.	Тема 10. Політична аналітика та консультування у сфері державного управління	Знання у політичному процесі: експертність та учасницька демократія. Політичний аналіз: визначення політичної проблеми для державного управління. Методики політичного аналізу. Політичне прогнозування. Сучасний стан політичного прогнозування в Україні.	Опитування, письмові завдання	4
Разом:				20

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Розподіл годин самостійної роботи для здобувачів вищої освіти:

1. самостійне опрацювання тем дисципліни (в тому числі: підготовка до аудиторних занять – 10 год.; підготовка до контрольних заходів – 20 год.) – 60 год

Усього *60 год.*

Звіти про самостійну роботу не надаються. Вивчення відповідного матеріалу перевіряється під час поточного та підсумкового контролю знань, захисту письмової роботи.

Розподіл годин самостійної роботи за темами дисципліни

<i>Тема</i>	<i>Год.</i>
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управлінської діяльності.	
Тема 1. Управління як основна функція влади	5
Тема 2. Публічна політика в системі управлінських рішень	5
<i>Усього годин за змістовим модулем 1</i>	10
Змістовий модуль 2. Системи «адміністративно-соціального управління»	
Тема 3. Історія розвитку теорії «адміністративно-соціального управління»	5
Тема 4. Сучасні провідні наукові школи і напрями «адміністративно-соціального управління».	5
Тема 5. Система органів державного управління України.	5
<i>Усього годин за змістовим модулем 2</i>	15
Змістовий модуль 3. Політична діяльність держави та політологічні аспекти управлінських процесів	
Тема 6. Політичні проблеми соціального управління як об'єкт дослідження суспільних наук	5
Тема 7. Політологічні аспекти управлінських процесів.	5
Тема 8. Політична діяльність держави.	5
Тема 9. Теоретичні основи політичного управління.	5
Тема 10. Політична аналітика та консультування у сфері державного управління	10
Тема 11. Політичний менеджмент і маркетинг	5
<i>Усього годин за змістовим модулем 3</i>	35
<i>Усього годин</i>	60

Питання для самоконтролю.

До теми 1

1. Розкрийте сутність понять управління, система, система управління, менеджмент, адміністративний менеджмент.
2. Розкрийте сутність поняття менеджмент
3. Розкрийте сутність поняття адміністративний менеджмент.
4. Назвіть напрями адміністративного менеджменту як навчальної дисципліни.
5. Виокремте етапи розвитку теорії та практики управління.
6. Охарактеризуйте основні школи управління.
7. Охарактеризуйте основні підходи управління.
8. Означте аспекти соціальної сутності управління.
9. Охарактеризуйте адміністративне управління як сферу діяльності виконавчо-розпорядчого характеру.

До теми 2-3

1. Охарактеризуйте сучасні базові теоретичні концепції державного управління.
2. Розкрийте поняття «управлінська ідеологія».
3. В чому сутність стратегічного мислення?
4. Як Ви розумієте поняття «вимушена раціональність»?
5. Охарактеризуйте основні підходи адміністративного менеджменту.
6. В чому сутність підходу нового державного менеджменту.
7. Охарактеризуйте основні принципи адміністративного менеджменту, зокрема принципи прийняття управлінських рішень
8. Назвіть пріоритети адміністративного менеджменту.
9. Охарактеризуйте основні принципи організаційної діяльності.

10. Назвіть та розкрийте сутність принципів оптимальності та управління якістю.

До теми 4

1. Дайте визначення поняття - методи адміністративного управління.
2. Охарактеризуйте класифікацію та сферу практичного застосування методів державного управління.
3. Назвіть характерні риси методів державного управління.
4. Розкрийте сутність, ознаки та форми вираження організаційно-розпорядчих (адміністративних) методів державного управління.
5. Охарактеризуйте регламентаційні та нормативні методи.
6. Дайте характеристику системі економічних методів державного управління, опишіть їх сфери впливу та застосування.
7. Охарактеризуйте соціально-психологічні методи державного управління за видами, змістом і практичним застосуванням.
8. Визначте роль психологічного впливу в регулюванні управлінських відносин.
9. Розкрийте специфічну роль методів примусу та переконання у практичному вирішенні питань управління.
10. Наведіть приклади методів використання соціально-психологічних методів управління в діяльності керівника державної установи.

До теми 5

1. Дайте визначення та розкрийте сутність поняття - апарат державного управління (адміністративний апарат). Які його специфічні ознаки?
2. Що таке орган державного управління? За якими ознаками класифікують органи державного управління? Які їх види Ви знаєте?
3. Розкрийте сутність поняття і правовий статус органів виконавчої влади.
4. Назвіть вищий орган виконавчої влади в Україні.
5. Охарактеризуйте основні повноваження Президента України.
6. Дайте характеристику повноважень Верховної Ради України.
7. Яка структура і компетенція Кабінету Міністрів України?
8. Які повноваження і компетенція Прем'єр-міністра України?
9. Охарактеризуйте сучасний склад центральних органів виконавчої влади в Україні.
10. Які функції і повноваження Міністерства України?
11. Визначте місце державних комітетів в системі центральних органів виконавчої влади України. Наведіть приклади Державних комітетів України та їх функцій.
12. Які завдання, склад і призначення центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом в Україні, зокрема служб та інспекцій? Наведіть приклади центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом.
13. Охарактеризуйте правовий статус, основні завдання та типову структуру місцевих державних адміністрацій.

До теми 6

1. Визначте роль і значення «політичної діяльності державного апарату», її зміст і риси, вплив на державне управління.
2. Розкрийте зміст поняття «політичної діяльності».
3. Визначте об'єкт, предмет і методологія «соціального адміністрування» і «соціального управління».

До теми 7

1. Надайте характеристику політичним чинникам управлінської діяльності.
2. Вкажіть психологічні особливості індивідуальної і групової політичної поведінки.
3. Політико-управлінське спілкування: зміст, форми, засоби.
4. Розкрийте зміст і сутність процесу реформ як акту публічної політики.

До теми 8

1. Визначте об'єкти зовнішньої і внутрішньої політики.
2. Розкрийте сутність явища соціальне управління.

До теми 9

1. Політичне управління в межах відносин «суб'єкт–об'єкт управління».
2. Розкрийте принцип унормованості знань у політичному рішенні.
3. Що представляє собою управління у просторі соціальних норм.
4. Політика як інституціональна управлінська діяльність.
5. Політичне управління у зовні відчуженій від об'єкта професійній формі.
6. Розкрийте етапи еволюції сучасних поглядів на політичне управління.
7. Дайте визначення поняттю політичний механізм управління.
8. Розкрийте сутність явища політико-адміністративний менеджмент.

До теми 10

1. Для чого потрібне аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень? Обґрунтуйте це на прикладі державного управління в Україні.
2. Назвіть поширені методи аналізу. Які сучасні засоби, що забезпечують здійснення аналізу, широко застосовуються в державному управлінні?
3. Від чого залежить ефективність аналітичної роботи?
4. Наведіть приклади видів діяльності організації у системі державного управління, що потребують аналітичного забезпечення.
5. Що вкладається у поняття «консалтингу», «консультування в державному управлінні»? Які риси притаманні консультуванню в державному управлінні?
6. Охарактеризуйте предметний та методологічний види консультаційної діяльності. Наведіть приклади їх застосування в державному управлінні. Наведіть основні принципи та класифікацію консультаційної діяльності.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

Види індивідуальних науково-дослідних завдань (за вибором аспіранта):

- 1) підготовка письмової роботи,
- 2) підготовка презентацій,
- 3) підготовка тез доповідей на науково-практичну конференцію за тематикою дисципліни.

Основні вимоги: критичний та креативний аналіз проблеми, для якого необхідним є порівняння існуючих щодо проблеми точок зору та обґрунтування власної позиції.

Технічні вимоги: реферат: обсяг – до 20 стор., есе: обсяг – до 10 стор., Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1, не менше ніж 5 позицій у списку літератури, коректне оформлення посилань, презентація – до 15 слайдів..

Тематика письмових робіт

1. Система державної служби в Україні.
2. Форми та функції державного управління.
3. Зміст управлінської діяльності на державній службі.
4. Історія розвитку теорії адміністративно-соціального управління.
5. Сучасні провідні наукові школи і напрями «адміністративно-соціального управління».
6. Система органів державного управління України.
7. Органи виконавчої влади, як різновид державних органів.
8. Повноваження і форми діяльності місцевих адміністрацій.
9. Роль і значення «політичної діяльності державного апарату».
10. Політологічні аспекти управлінських процесів.
11. Політичні чинники управлінської діяльності.
12. Політико-управлінське спілкування.
13. Об'єкти зовнішньої і внутрішньої політики.
14. Соціальне управління як предмет державно-політичної діяльності.
15. Міжнародні відносини держави як об'єкт зовнішньополітичної діяльності.

16. Політичне управління в межах відносин «суб'єкт – об'єкт» управління».
17. Усунення соціальних протиріч за допомогою політичного управління.
18. Політичне управління в організаційному контексті.
19. Генетичні чинники взаємозв'язку політики й управління.
20. Еволюція сучасних поглядів на політичне управління.
21. Системний погляд на політичний механізм управління.
22. Політичне управління і політико-адміністративний менеджмент.
23. Громадські об'єднання як суб'єкт політичної діяльності.
24. Природа і сутність політичних об'єднань та їх місце в політичній системі суспільства.
25. Напрями політичного спектра сучасних партій: соціалістично-комуністичний, центристський, національно-демократичний.
26. Політичний процес: поняття, зміст, структура, функції та особливості політичного процесу.
27. Специфіка і структура процесу підготовки державно-політичних рішень.
28. Політична аналітика та консультування у сфері державного управління.
29. Сутність та особливості менеджменту і маркетингу в політиці та соціальному управлінні.
30. Формування української школи адміністративно-соціального управління.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання.

Під час лекційного курсу застосовуються:

- мультимедійна презентація;
- слайдова презентація;
- дискусійне обговорення проблемних питань.
- На практичних заняттях застосовуються:
- ситуаційні завдання;
- кооперативне навчання (робота за методом малих груп).

Методи стимулювання інтересу і мотивації дослідницької та навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ

До *контрольних заходів* входять поточний та підсумковий контроль.

Метою *поточного контролю* є визначення ступеня засвоєння здобувачем вищої освіти кожної теми, що оцінюється певною кількістю балів, яка встановлена для кожного виду навчальної роботи. Під час контролю знань викладач оцінює те, як здобувач вищої освіти розуміє зміст курсу, його здатність застосовувати набуті знання з курсу вирішенні при конкретних завдань, а також вміння систематизувати та ясно викладати теорію.

Під час практичних занять застосовуються такі види контролю: усне та письмове опитування з питань, поставлених в плані практичних занять, самостійної роботи, виконання практичних завдань.

Самостійна та індивідуальна робота здобувачів вищої освіти оцінюється за їх письмовими роботами (індивідуальними завданнями, доповідями тощо).

Підсумковий контроль знань – залік.

Контрольні питання з дисципліни

1. Законодавче закріплення державного управління.
2. Зміст понять «системи органів», «державний орган».
3. Види, зміст управлінської діяльності.
4. Зміст державного управління.
5. Форми та функції державного управління.
6. Методи державного управління.
7. Роль та значення «політичної діяльності державного апарату», її зміст і риси, вплив на державне управління.
8. Поняття «політико-управлінська діяльність держави».
9. Історичний зміст понять «державне управління», «управлінська діяльність», «політична діяльність».
10. Порівняльний аналіз сучасних методів вивчення «політичної діяльності» і «соціального управління».
11. Етичний кодекс державної служби.
12. Здійснення контролю над державною адміністрацією.
13. Вплив політичних партій на розвиток системи адміністративно-соціального управління.
14. Організаційна структура і штати органів управління.
15. Система принципів державного управління.
16. Види засобів забезпечення законності у сфері державного управління.
17. Правові та неправові форми державного управління.
18. Система та класифікація органів виконавчої влади.
19. Повноваження і форми діяльності місцевих адміністрацій.
20. Політичні аспекти діяльності місцевих адміністрацій.
21. Політичні чинники політико-управлінської діяльності.
22. Зміст політико-управлінської діяльності держави.
23. Політико-управлінське спілкування: зміст, форми, засоби.
24. Об'єкти зовнішньої і внутрішньої політики.
25. Соціальне управління як предмет державно-політичної діяльності.
26. Міжнародні відносини держави як об'єкт зовнішньополітичної діяльності.
27. Політичне управління в межах відносин «суб'єкт – об'єкт управління».
28. Конституція України як вищий правовий документ, що визначає зміст політичного управління.
29. Усунення соціальних протиріч за допомогою політичного управління.
30. Приклади політичного авантюризму у політичній історії взагалі та зокрема в Україні.
31. Безкомпромісне політичне управління як вищий рівень політичного управління.
32. Загальний і оперативний засоби політичного управління.
33. Два блоки знань політичного управління.
34. Довгострокові та короткострокові протиріччя, які є джерелом розвитку політичного об'єкта.
35. Філософський закон заперечення заперечення відносно політичного процесу.
36. Питання інституту союзників — постійних, тимчасових у політичному управлінні.
37. Основні критерії правильності політичного компромісу.
38. Важливість коригування політичного рішення і умов, за яких воно реалізується.
39. Відтворення у системі державного політичного управління рівня розвитку суспільних відносин.
40. Функціональна (управлінська) можливість впорядкування державного політичного управління відповідно до рівня розвитку суспільних відносин.

41. Державне політичне управління у сфері економіки.
42. Державне управління щодо політичних відносин.
43. Шляхи вирішення проблеми управлінського професіоналізму у політичній діяльності.
44. Поняття і види об'єднань громадян.
45. Легалізація і правосуб'єктність громадських об'єднань.
46. Природа і сутність політичних об'єднань.
47. Місце політичних об'єднань у політичній системі суспільства.
48. Напрями політичного спектра сучасних партій: соціалістично-комуністичний, центристський, національно-демократичний.
49. Партії в умовах тоталітаризму і демократії.
50. Політична партія як суб'єкт політичної та управлінської діяльності.
51. Безпосереднє політичне управління в державній формі.
52. Управлінська колегіальність, плюралізм у підготовці політичного рішення, неформальні форми управління, громадська думка як опосередковане політичне управління.
53. Два види плюралізму: ідейний та політичний.
54. Сутність і структура політичного механізму управління.
55. Три аспекти політичного механізму управління.
56. Три рівні політичного механізму управління.
57. Вимоги, за умови виконання яких політичний механізм управління може функціонувати як система.
58. Соціальні інституції, що входять до структури політичного механізму управління суспільством.
59. Зміст поняття «політичне управління».
60. Взаємозалежність політичного управління та трьох типів управління: корпоративного, адміністративно-політичного і політико-адміністративного.
61. Зміст, функції та характеристики політико-управлінської діяльності держави.
62. Системний погляд на політичний механізм управління.
63. Сутність політико-адміністративного менеджменту.
64. Державна стратегія і тактика.
65. Визначення поточних завдань державної політики.
66. Політичний процес: поняття, зміст.
67. Структура політичного процесу.
68. Функції та особливості політичного процесу.
69. Підготовка державно-політичних рішень.
70. Специфіка підготовки державно-політичних рішень.
71. Структура процесу підготовки державно-політичних рішень.
72. Сутність політичного аналізу.
73. Визначення політичних проблем у сфері державного управління.
74. Методики політичного аналізу.
75. Сутність політичного прогнозування.
76. Завдання політичного консультування.
77. Сутність маркетингу в політиці та соціальному управлінні.
78. Особливості менеджменту політичної діяльності держави.
79. Політичні комунікативні системи.
80. Законодавче закріплення управлінської політики в Україні.
81. Сучасний політичний стан в Україні.
82. Вплив політичних структур на норми державного управління.

10. КРИТЕРІЇ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено у 100-бальній шкалі (табл. 10.1).

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, результати самостійної роботи здобувачів вищої освіти) проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа за критеріями:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Оцінювання відбувається на підставі виконаної і захищеної Індивідуальної письмової роботи, виконання завдань на аудиторних заняттях та заліку.

Шкала оцінювання

№	Вид робіт	Кількість балів	Всього
1	Опитування (усне - письмове)	по 10 балів	20
2	Індивідуальна письмова робота	30 балів	40
3	Наукова доповідь	10	10
	Всього		70
	Залік		30

Шкали оцінювання: національна та ECTS

90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

11.1. Базова література:

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Алмонд Г., Дж. Паузлл, К. Стром, Р. Далтон. Сравнительная политология сегодня / сокр. пер. с англ. - М. : Аспект Пресе, 2002. - 537 с.
3. Алмонд Г., Верба С. Гражданская культура и стабильность демократии // Политические исследования. - 1992. - № 4. - С. 122-134.
4. Арндт Х. Джерела тоталітаризму. - К. : Дух і літера, 2002. - 539 с. 4. Арон Р. Демократія і тоталітаризм. - М. : Текст, 1993. - 304 с.
5. Вавринчук М.П. Політологічні аспекти державного управління. – Хмельницький : ТОВ "Поліграфіст-2", 2012 . - 272 С http://uchebnik-online.com/soderzhanie/ua_textbook_26.html
6. Валлерстайн И. Три идеологии или одна? // Валлерстайн И. После либерализма. - М. : Едиториал УРСС, 2003. - С . 74-93.
7. Вебер М. «Типи господства» // Вебер М. Хозяйство и общество. - М. : Прогресе, 1988. - С . 102-121. 8. Габермас Ю . Громадянство і національна ідентичність // Умови громадянства: 36. ст. / під ред. В. ван Спінбергена. - К., 2005. - С. 49-70.
8. Габермас Ю. Що таке деліберативна політика? // Габермас Ю. Залучення іншого. Студії з політичної теорії. - Львів: Астролябія, 2006.
9. Гарр Т. Почему люди бунтуют? - СПб. : Питер, 2005. - С. 59-137. 11. Данн В. Н. Державна політика: основи аналізу. - Одеса : АО БАХВА, 2005. - 468 с.
10. Дегтярев А. А. Теория принятия политических решений в структуре социальных и управленческих дисциплин // Полис. Политические исследования. - 2002. - № 2. - С. 113-125.
11. Дегтярев А. А. М етодологические подходы и концептуальные модели интерпретации политических реш ений// Полис. Политические исследования. -2 0 0 3 . -№ № 1, 2, 3.
12. Дегтярев А. А. Процесе принятия и осуществления решений в публичногосударственной политике: динамический цикл и его основные фазы // Полис. Политические исследования. - 2004. -№ 4 .-С . 158-168.
13. Демократія. Антологія / упоряд. О. Проценко. - К. : Смолоскип, 2005. -Х Х V III, 1108 с.
14. Дем'янчук О. П. Державна політика і державне управління: політологічні аспекти. - К. : Факт. 2008.-2 7 2 с
15. Державне управління та європейська інтеграція: еволюція поглядів : навч. посіб. / Вітер Д. В., Прокопенко Л. Л., Руденко О. М., Усаченко Л. М. – К. : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2013. – 153 с.
16. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. // за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. – 820 с.
17. Основи адміністративного менеджменту : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, Л. М. Усаченко, В. І. Тимцуник, О. В. Червякова ; за заг. ред. Л. М. Усаченко. - К. : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2013. – 148 с.
18. Прієшкіна О. Місцеве самоврядування в Україні: правове регулювання безпосередньої демократії: Навч. Посібник. – К.: Кондр. – 2008. – 334 с.
19. Усаченко Л. М., Тимцуник В. І. Історія державного управління в Україні : навч. посіб. / Усаченко Л. М., Тимцуник В. І. – К. : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2013. – 292 с.

20. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України ; наук.-ред.колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. Т. 1 : Теорія державного управління / наук.-ред.колегія : В. М. Князев (співголова), І. В. Розпутенко (співголова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – 748 с.
21. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України ; наук.-ред.колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. Т. 2 : Методологія державного управління / наук.-ред.колегія : Ю. П. Сурмін (співголова), П. І. Надолішній (співголова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – 692 с.
22. Кальниш Ю. Г Політична аналітика в державному управлінні : теоретико-методологічні засади : Монографія / Ю. Г. Кальниш. – К. : Вид-во НАДУ, 2006. – 272 с.
23. Кравченко С. О. Державно-управлінські реформи : теоретико-методологічне обґрунтування та напрями впровадження : [монографія] / С. О. Кравченко. – К. : НАДУ, 2008. – 296 с.
24. Концептуальні засади взаємодії політики й управління : навч. посіб. / авт. кол. : Е. А. Афонін, Я. В. Бережний, О. Л. Валевський та ін. ; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. А. Шахова, В. В. Голубь, В. М. Козакова. - К. : НАДУ, 2010.- 300 с.

11.2. Додаткова література:

1. Веймер Д. Л., Вайнінг Е. Р. Аналіз політики: концепції, практика / Пер. з англ. І. Дзюби, А. Олійника; Наук. ред. О. Кілієвич. — К.: Основи, 1998. — 654 с.
2. Дем'янчук О. Дилеми політико-адміністративної реформи: очікування публічної політики. //У зб. Інноваційний розвиток суспільства за умов крос-культурних взаємодій. – Суми, 2008. С. 139-142.
3. Дем'янчук О. Модель «політичного ринку» в процесах формування державної/публічної політики в Україні. // Наукові праці: Науково-методичний журнал. - Вип. 56. - Політичні науки. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2007. – С. 40-45.
4. Дем'янчук О. Політична освіта: місток між державою та громадянським суспільством.// У зб. Громадянське суспільство: проблеми теорії та практики. Під ред. С.Г.Рябова. - К.: НАУКМА, 2008. С. 62-79.
5. Євтушенко О.Н. Державна влада і місцеве самоврядування в політичній системі України: теоретичний аспект (Гілея (науковий вісник): Збірник наукових праць /Гол. Ред.. В.М.Вашкевич. – К., 2009. – Вип. 22 . – С. 320 – 328).
6. Євтушенко О.Н. Принцип поділу влади та його вплив на формування демократичної моделі державної влади: зарубіжний досвід і Україна // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Т. 110. Вип. 97. Політологія. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2009. – С.89-94.
7. Карлова О.А. Основи менеджменту. Навч. посібник. –Харків: ХНАМГ, 2008.– 314 с.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотека ім. В. Вернадського <http://w.w.w.nbu.gov.ua/>
2. Бібліотека ім. Максимовича <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
3. Київська міська бібліотека <http://lib.misto.kiev.ua>
4. Українська електронна бібліотека <http://w.w.w.biblioteka.org.ua>
5. Електронна бібліотека НАПН України <http://lib.iitta.gov.ua>
6. Адреси порталів органів влади:
7. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України www.kmu.gov.ua
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України www.ukrstat.gov.ua
9. Портал Верховної Ради України <https://www.rada.gov.ua/>